

Uredništvo in uprava: Ljubljana Kopitarjeva 6. Telefon 12.61-20.64. Mesečna naročnina 22 litr. - Ček rač. Ljubljana 10.638 za naročnine in 10.394 za inserate. Izključno sodelovanje za oglasne in italijane in izposredstva: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SCLOVENECE

APRIL - 1945

27
PETEK

Ausdehnung der Schlacht um Berlin

Angriff der Engländer auf Bremen - In Italien Kämpfe am Po - Feindlicher Flugzeugträger von deutschem Unterseeboot torpediert.

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 26. 4. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In Nordwestdeutschland wiesen unsere Truppen beiderseits der unteren Ems von Panzern unterstützte Angriffe der Kanadier ab. Nach mehrstündiger Artillerievorbereitung traten die Engländer zum Angriff auf Bremen an. Nach schweren wechselvollen Kämpfen drangen sie in die südlichen und südöstlichen Vorstädte ein, wo erbittert gekämpft wird. Amerikanische Vorstöße aus dem Elbe-Brückenkopf Barby führten trotz zäher Gegenwehr zum Verlust einiger Ortschaften.

Bei dem für die Zukunft des Reiches und für das Leben Europas entscheidenden Kampf um Berlin wurden gestern von beiden Seiten Reserven in die Schlacht geworfen. Im Südteil der Reichshauptstadt tobten schwere Strassenkämpfe. In Zehlendorf, Steglitz und am Südrand des Tempelhofer Feldes, im Osten und Norden, leisteten unsere Truppen, unterstützt von Einheiten der Hitlerjugend, der Partei und des Volksturmes, am Schlesischen und Görlitzer Bahnhof sowie zwischen Tegel und Siemensstadt erbitterten Widerstand. Auch in Charlottenburg ist der Kampf entbrannt. Zahlreiche Panzer der Sowjets wurden in diesen Kämpfen vernichtet.

Von Ketzin vorgestossene Sowjets drangen in Brandenburg ein. Auf Rathenow vorgehender Feind wurde durch Gegenangriffe noch vor der Stadt aufgefangen. Bei Fahrbellin geführte Vorstöße blieben für den Gegner erfolglos. Südlich der Stadt wurden einige Ortschaften wieder von unseren Truppen genommen.

An der Oderfront wurden starke Angriffe aus dem Brückenkopf zwischen Gartz-Stettin in wechselvollen Kämpfen am Südrand von Stettin nach einigen Kilometern Geländeverlust, wobei der Gegner hohe blutige Verluste erlitt, aufgefangen. Starke Jagd- und Schlachtfliegerkräfte griffen in die Abwehrschlacht ein und vernichteten zahlreiche Panzer, motorisierte Fahrzeuge und Geschütze.

Im Bayerischen Wald entwickelten sich die Kämpfe im Raum von Wieseln. Die Bewegungskämpfe im württembergisch-badischen Raum dauern an. Unsere Kampfgruppen setzten ihre Angriffe gegen die nach Süden durchgebrochenen amerikanischen Panzerverbände und ihre Nachschubverbindungen erfolgreich fort. Nachfolgende feindliche Infanterie wurde

vor allem südöstlich Ulm und im Raum Tuttingen zum Kampf gestellt und erlitt hohe Verluste.

In Italien zogen die Anglo-Amerikaner über den Po nordwestlich Ferrara stärkere Kräfte aus der Tiefe nach und erzwangen an mehreren Stellen durch verstärkte Artillerie- und Schlachtfliegerangriffe den Flussübergang.

Im Südabschnitt der Ostfront beschränkte sich der Feind auf örtliche Kämpfe. Beiderseits Brünn, das von unseren Truppen gehalten wird, traten starke Kräfte der nach Norden drängenden Bolschewisten zum Gegenangriff an. Heftige Kämpfe sind im Gange.

Nach mehrmaligem Ansatz drangen die Sowjets unter empfindlichen Verlusten in Troppau ein. Ein weiteres Vorgehen scheiterte am zähen Widerstand unserer Truppen.

Angriffe gegen die Westfront von Breslau brachen bis auf geringe örtliche Einbrüche zusammen. Durch schwungvolle Angriffe vernichteten unsere Verbände die im Raum Weissenberg-Bautzen verbliebenen Bolschewisten und brachten zahlreiche Gefangene und grosse Beute ein. Die tapfere Besatzung von Bautzen wurde freigeekämpft.

Ein nächtlicher Landungsversuch der Sowjets im Westteil des Frischen Hafes wurde vereitelt. Bei Pillau halten die schweren Kämpfe mit dem in die Stadt vorgedrungenen Feind an.

Sicherungsfahrzeuge eigener Geleite und Jagdschiffe schossen über der Ostsee sieben sowjetische Bomber ab.

Nordamerikanische Bombenverbände griffen wiederum Orte im bayerischen Raum und in der Ostmark an.

Im Kampf gegen den feindlichen Nachschub versankten Unterseeboote vor der englischen Küste 5 beladene Schiffe mit 32.000 BRT und einen Bewacher. Ausserdem wurde im Atlantik ein stark gesicherter Flugzeugträger der »Illustrous«-Klasse von einem unserer Unterseeboote torpediert und schwer beschädigt.

In dem OKW-Bericht von 25. d. M. muss es richtig heissen:

»Starke kommunistische Bandenkräfte haben sich in dem unwegsamen Gebirgsland Nordwest-Dalmatiens bis in den Raum Fiume vorgeschoben und stehen am Stadtrand im Kampf mit unserer Besatzung. (Also nicht: Starke amerikanische Kräfte...)

Razširitev borbe za Berlin

Angleški napad na Bremen - V Italiji boji ob Padu - Nemška podmornica je torpedirala angleško letalonosilko.

DNB. Führerjev glavni stan, 26. aprila. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: V severozahodni Nemčiji so naše čete na obeh straneh spodnje toka reke Ems odbile napade Kanadcev, ki so jih podpirali oklepniki. Po večerni topniški pripravi so pričeli Angleži z napadom na Bremen. Po težkih, spremembah polnih bojih so vdrl v južna in jugovzhodna predmestja, kjer trajajo ogorčeni boji. Ameriški sunki iz predmestja Barby ob Labi so dovedli kljub žilavemu odporu do izgube nekaterih krajev.

Pri borbi za Berlin, ki je za bodočnost Reicha in življenje Evrope odločilnega pomena, sta večeraj obe strani vrgli v boj nove rezerve. V južnem delu nemške prestolnice divjajo hudi poulični boji. V Zehlendorfu, Steglitzu in ob južnem robu Tempelhoferkega polja, na vzhodu in severu nudijo naše čete, ki jih podpirajo edinec Hitlerjeve mladine, stranke in ljudske vojske, ogorčen odpor ob železiškem in goiškem kolodvoru, kakor tudi med Tegelom in Siemensovim mestom. Tudi v Charlottenburgu je zadivjal boj. Številni sovjetski oklepniki so bili uničeni v teh bojih.

Sovjeti, ki so naprej prodrli iz Kitzina, so vdrl v Brandenburg. Protinapadi so zaustavili sovražnika, ki je prodril proti Rathenowu še pred mestom. Sovražni sunki pri Fehrbellinu so ostali brezuspešni. Južno od mesta so naše čete zopet nazaj zavele nekaj krajev.

Na bojišču ob Odri so bili močni napadi iz predmestja med Gartz-Stettinom v izpremembi polnih bojih zaustavljeni ob južnem robu Stettina pa ne nekaj kilometrih izgubljenega ozemlja, pri čemer pa je imel sovražnik visoke krone z ojačanim posegom topništva in borbenih letalcev so posegle v obrambno bitko ter so uničile številne oklepnike, motorizirana vozila in topove.

V Bavarskem gozdu so se razvili boji na področju pri Wieselu. Premikalni boji na württemberško-letalec izsilili na več mestih prehod preko reke.

badenskem področju še trajajo. Naše bojne skupine so uspešno nadaljevale s svojimi napadi na proti jugu prodrle ameriške oklepnike oddelke in njihove

preskrbovalne zveze. Sovražnikova pehota, ki je sledila, je bila predvsem jugovzhodno od Ulma in na področju pri Tuttingenu zapletena v borbo ter je doživela hude izgube.

V Italiji so Angležerimakeci pritegnili iz globine severozahodno v Ferrara močno silo preko Pada ter so si z ojačanim posegom topništva in borbenih Na južnem odseku vzhodnega bojišča se je sovražnik omejil na krajne boje. Na obeh straneh Brna, ki ga naše čete drže, so močnejše sile proti severu prodirajočih boljševikov pričele s protinapadom. V tekcu so ogorčeni boji.

Po večkratnem prijetku so Sovjeti po občutnih izgubah vdrl v Opavo. Neko nadaljnje prediranje se je izjalovilo ob žilavem odporu naših čet.

Napadi proti zahodnemu bojišču trdnjave Breslau so se zlomili razen skromnih krajevnih vdorov.

Z zanosnimi napadi so naši oddelki uničili boljševike, ki so ostali na področju Weissenberg-Bautzen in dovedli številne ujetnike in velik plen. Hrabra bautzenska posadka si je priborila prostost.

Nek sovjetski nočni poizkus izkrcanja v zahodnem delu Frischen Hafsa je bil preprečen. Pri Pillau trajajo ogorčeni boji s sovražnikom, ki je vdrl v mesto.

Zaščitne ladje lastnih spremiljav in lvska obramba sta nad Vzhodnim morjem sestrelile 7 sovjetskih bombnikov. Severnoameriški oddelki bombnikov so zopet napadli kraje na bavarskem področju in v vzhodni marki.

V boju proti sovražni preskrbi so podmornice potopile pred angleško obalo 5 polno natovorjenih ladij s 32.000 tonami in neko stražno ladjo. Razen tega je neka naša podmornica torpedirala in težko poškodavala v Atlantiku neko močno zaščiteno tetalonosilko razreda »Illustrous«.

V vojnem poročilu vrhovnega poveljstva oboroženih sil z dne 25. t. m. se mora pravilno glasiliti: »Močne komunistične tolpe so se v nepreloženem gorovju severovzhodne Dalmacije preerinile do področja pri Reki in so ob robu mesta v boju z našo posadko. (Ne torej: »Močne ameriške sile.«)

Kljubovalna skupnost Berlina

Borba za nemško prestolnico se zagrizeno nadaljuje

Berlin 26. apr. Ves nemški narod zre v teh dneh na nemško prestolnico, v katere zidovih se bore nemški vojaki in močje ljudske vojske, politični vodje in policija, člani Hitlerjeve mladine in stražari obratov z aktivno podporo celokupnega prebivalstva, kakor zakleta skupnost z namenom, premagati boljševiškega smrtnega sovražnika. Vsak Berlinčan je poln ponosa, ko ve, da je v tej nadvse kritični uri Führer v Berlinu in čuti, da je Führer sam, ki aktivno z močno roko in mirnimi živci vodi borbo in ki ostane v Berlinu, dokler ne bo uspešno to bitko zmagoslavno končati. Borba velja sedaj izključno boljševizmu in vsak Nemec dobro ve, da pomeni bitka za Berlin usodo Reicha in Evrope v bodočnosti. Führer sam se je postavil pod vojni zakon in izpolnjuje njemu dodeljene naloge boja in dela z neustrašnostjo.

V mestu, v katerem divjajo borbe, so zopet v prometu javna prevozna sredstva z gotovimi omejitvami. Z njimi prihajajo ustvarjajoči Berlinčani v delavnice, v katerih kujejo vojakom orožje ali pa skrbe za preskrbo prebivalstva. Kljub najmočnejšemu topniškemu obstreljevanju pa se Berlinčani bore z brezprihernim hrabrostjo dalje in stroji tečejo naprej v taktu bojišča. Tudi je bilo vse ukrenjeno za preskrbo prebivalstva. Danes teče bojišče sredi skozi nemško prestolnico in vsi Berlinčani so se izkazali za dobre borce. Tako tvorijo prebivalci nemške prestolnice z bojnimi oddelki vojske, ljudske vojske, stranke in policije bojno skupnost, ki drži skupaj kakor smola in zvenlo in ki je trdno odločena da v zidovih nemške prestolnice dovede do odločitve v borbi proti boljševizmu.

Ogorčena borba za Berlin pa se je večeraj še poostila. Sovjetske sile, ki so prodrle v berlinska predmestja, sedaj skušajo izvesti obkolitev Berlina. V posebnih mestnih področjih so se razvili ogorčeni poulični boji. Nemški protinapadi so izrgali sovražniku iz rok predmestje Pankow ter ga osvobodili. Na severovzhodu mesta so bili boljševiki silovito odbiti. Tukaj so hoteli poleg vojaških dosežki tudi politične uspehe. Njihov glavni sunek je bil usmerjen proti severu in vzhodu Berlina, ki sta stanovanjska okraja delovnega prebivalstva Nemški delavci, ki se sedaj bore z orožjem v rokah poleg vojske in policije so nudili boljševikom ogorčen odpor. Število sovjetskih uničenih oklepnikov v Frankfurtskem drevoredu se je nadalje zvišalo in ta drevored je postal sovjetski oklepniki grob. Tudi v zadnjih 24 urah je bil Frankfurtski drevored težjiše v borbi za Berlin. Ostanke stanovanjskih hiš, ki so ostali od bombniškega strahovanja, so razbile granate. Sedaj je skoraj popolnoma nemogoče prekorčiti ta drevored. On je danes eno najbolj grozljivih bojnih poljan vojn. Samo v tem drevoredu je bilo od ponedeljka uničenih

41 sovjetskih oklepnikov. Neštevilni mrtvi boljševiki leže med razvalinami. V sredo so Sovjeti poskusili še enkrat z napadom v tem predelu. Nemški delavec, ki tukaj brani svoje lastno stanovanje, se je zopet pokazal kot najbolj zvest sin svojega naroda.

V goroča okraja Grunewald in Dahlem so v noči na 24. april prodrle boljševiške bojne skupine. Letalci so uničili tukaj 9 oklepnikov. Nadaljnje uspehe uničenja sovjetskih oklepnikov so dosegli drugi oddelki letalstva, Hitlerjeve mladine in ljudske vojske. Posamezni sovjetski pešci so poskušali suniti do Rosenecka skozi zrahljano bojno črto. Drzne nemške bojne skupine pa so jih postrelile v žilavih borbah v grmovju.

Na jugu nemške prestolnice je bil zaustavljen sovražni oklepniki sunek in so bili boljševiki vrženi nazaj. Nemški oddelki so zadržali sovražnika tudi na obeh straneh državne ceste 96, ki vodi proti severu. Skozi Lankwitz vodi bojna črta. Na Jungfernheide je bilo doseženo očiščenje položaja. Sovjetski oklepniki, ki prodirajo ob avtomobilski cesti Avus, so izpostavljeni močnim nemškim napadom.

Borba se nadaljuje. Berlin bo vzdržal.

Najmlajši general nemške vojske

Berlin, 26. 4. Führer je peveljnika odseka v obram. območju Berlina podpolkovnika Bärenfänger imenoval za generalnega majorja, ki se je pri obrambi nemške prestolnice ponovno odlikoval z odlično vztrajnostjo in previdnim vodstvom. Bärenfänger, ki se je na vojnem pohodu proti vzhodu mnogokrat odlikoval, je s 30 leti najmlajši general nemške vojske. Od januarja leta 1944. nosi hrastove liste z meči k viteškemu križu Železnega križa. Bärenfänger je bivši vodja Hitlerjeve mladine ter je bil začasno vodja predvojske izobrazbe Hitlerjeve mladine. Führer pa je imenoval Bärenfängerja v počastitev njegovih uspehov za generalnega majorja ter je

preskočil čin polkovnika.

V prvih dneh hudih bojev za nemško gl. mesto je bil odsek, ki mu je poveljeval podpolkovnik Bärenfänger posebno izpostavljen ogorčenim boljševiškim napadom. Vedno znova so nemške čete, močje ljudske vojske, bojne skupine protiletalskega topništva, vojski vojske in člani Hitlerjeve mladine polka »Berlin« pod vodstvom podpolkovnika Bärenfängerja, ki ima pri SA čin Sturmbannführerja, prehajali v drzne protinapade. Ko so boljševiki končno vdrl v glavno bojno črto ter sunili do polčaja podpolkovnika, se je on s svojo skupino boril dalje z odlično vztrajnostjo. Sovražnik je doživel visoke krvave izgube. Potem ko je bila bojna skupina skoraj 24 ur popolnoma obkoljena, je prodril iz obroča ter sunil v bok boljševikom. Njegova bojna skupina je v hudih bojih iz bližine uničila z oklepniško pestjo 25 boljševiških oklepnikov. Sovjetske krvave izgube so bile izredno visoke. S tem drznim dejanjem je bilo na sosednjem odseku čutili razbremenitev, tako da je bilo možno zopet osvojit nazaj izgubljene položaje.

Führer je sprejel podpolkovnika v svojem glavnem stanu ter se mu zahvalil za odlično vodstvo zaupnega mu odseka. V počastitev osebnih zaslug, ki si jih je pridobil za obrambo Berlina, ga je Führer imenoval za generalnega majorja.

Stališče Vatikan je jasno

Milan. Italijanski komunisti so po dobro znani komunistični taktiki predložili Vatikanu nekako »premirje« med katoličani in komunisti. Na to hinavsko ponudbo sedaj odgovarja vatikansko glasilo »Osservatore Romano«, ki pravi, da je tako premirje nemogoče, ker ga hočejo komunisti le zato, da bi ga lahko izrabili za svojo protivojsko propagando, ako bi bili katoličani s hlinjenim »premirjem« nepavani. Togliatti (vodja italijanskih komunistov) bi bil moral prej izjaviti, da bo njegova stranka prenehala s protivojsko borbo in da bodo komunisti na področju socialnih reform spoštovali osebno človekovo svobodo. Vatikan torej zahteva od komunistov, naj se odpovejo svojim komunističnim načelom, kar praktično pomeni, naj nehajo biti komunisti.

Poljaki in San Francisco

Stockholm. Iz razgovorov med Stettinsum, Molotovom in Edenom na predvečer konference v San Franciscu so lahko razvidi, da se prepad med pojmovanjem Londona in Washingtona na eni, in Moskve na drugi strani v zvezi s poljsko krizo ni niti malo zmenjšal. Ta prepad bo težko premostljiv, tako brzojavljajo dopisniki velikega angleškega lista iz San Franciscu.

Stockholm. O poljskem vprašanju poročila britanski dopisnik s konference v San Franciscu, da sta vladi Združenih držav in Velike Britanije odločeni, da ne priznata nobene poljske vlade, katera ne bi bila izvoljena od poljskega naroda s prostimi volitvami.

Führer osebno odlikuje berlinske borce

Berlin, 26. 4. Eden tistih mož, ki so se posebno odlikovali v odločilnem boju za nemško prestolnico je sprejel večeraj v glavnem stanu v Berlinu iz Führerjev rok viteški križec k Železnemu križu. Tokrat je to vodja bataljona berlinske ljudske vojske Karl Pakebusch, 57 letni strojniki v tovarnah AEG, katerega neustrašenemu obnašanju se je zahvaliti, da je bil preprečen sovjetski vdor na področju Wedding Halta. Pakebusch, ulanski stražmojster v prvi svetovni vojni, ki je takrat prišel do Afganistana in katerega sinova sta tudi v borbi ter imata visoka odlikovanja, je pod najtežjimi okoliščinami s peščico moč zaustavil Sovjete po uničenju 21 oklepnikov pred svojo glavno bojno črto. Pakebusch je pri svojih ukrepih šel celo tako daleč, da je z razstrelitvijo različnih mostov preko prekopov za lastnim hrbtom pre-

prečil, da bi močan oklepniki klin, ki je kritikal proti njegovim položajem, dosegel drugo obalo.

Vojaško pokaže Pakebusch, ko je bil vprašan o svojem vojaškem delu, skromno na svoje može ter reče: »Storil sem le svojo dolžnost in je bom izpolnjeval še nadalje.«

Istočasno je izročil Führer 14-letnemu članu Hitlerjeve mladine Gerhardu Würzberu iz Weissensee, ki se je prostovoljno priključil neki SS ednici za uničenje oklepnika Železni križec. Ta mladenič je drugorojenec rodbine desetih otrok. Njegove oče je železnik ter je skupno z najstarejšim sinom pri vojakih. Pri opisu svojega dela je mladenič odgovoril kratko in jedrnat: »Imel sem dve oklepniki pesti. S prvo sem ustrelil mimo, toda druga je zadela v polno. Od posadke ni nihče izstopil.«

Čangkajškova zvezda je obledela

Berlin. Komunikacije konference treh v Jalti je prinesel resnično presenečenje; niti besedice ni omenil o vojski na vzhodu. Ker se je udeležil konference tudi Roosevelt, je bila ameriška javnost na njej interesirana glede na vojsko v vzhodni Aziji. »Sovjetska zveza bo kmalu pridružen«, se je vedno govorilo v Združenih državah v zvezi z odkritjem stanja vojne proti Japonski. Jaltski komuniste ne dopuščajo podobnih sklepov.

Konferenca v Jalti je bila konferenca »treh velikih«. Ni še dolgo tega, kar so zavezniki časopisi pisali o »velikih štirih«. Veliki četrti je bil maršal Čangkajšek. Jaltski komunikacije samo omenja, da naj bo čungkingška vlada tudi povabljena na konferenco v San Franciscu. Sicer ni bilo govora o Čangkajškovi Kitajski. Na prvi konferenci treh je bilo drugače. Pred njo je bila konferenca v Kairu med Churchillom, Rooseveltom in Čangkajškom, v kateri sta se dve anglosaski sili obvezali, da bosta vrnila vladi maršala Čangkajška vse pokrajine, katere je izgubila v zadnjih desetih letih v vojni z Japonsko, vključno Korejo.

S tem je bila Čangkajška s strani Angležev in Amerikancev več ali manj obljubljena zopetna teritorialna vzpostavitev stare cesarske Kitajske in maršal Čangkajška. Konferenca mora biti izvedena za nedeljivost miru, zaščitna svetovna organizacija torej ne more biti razdeljena regionalno. Atlee je ob koncu izrekel nado, da bo možno le doseči sporazum v poljskem vprašanju.

Stockholm, 26. 4. Kakor javlja severnoameriška poročevalska agencija INS, »podvezli ukrepe za odstranitev poljskega problema«. Kakor poročila agencija dalje, je sedaj praktično že gotovo, da Poljska vsaj do pričetka konference ne bo zastopana.

Zeneva. Britansko časopisje spominja Moskvo na dogovor sklenjen v Jalti, ki pravi, da smejo konferenci v San Franciscu prisostvovati zastopniki le »organizirane« poljske vlade, ne pa zastopniki lublinskih sovjetskih Poljakov. Sovjetska poročevalska agencija pa taji to britansko ugotovitev ter trdi, da tega vprašanja v Jalti niso rešili, da o njem celo niso razpravljali.

Stockholm. Nek angleški komentar pravi h konferenci v San Franciscu: Ta konferenca ne more biti nič drugega, kakor tipanje med udeleženci državami.

šal je bil imenovan od Anglosasov za voditelja »osvobodjene« vzhodne Azije.

Potem pa je Čangkajškova zvezda obledela. Spremenjeno stališče zvezdnikov proti Čungkingu se najlaže primerja s spremembo stališča anglosaskih sil v jugoslovanskem vprašanju. Danes grozi Čangkajšku ista usoda, kot je doletela Mihajloviča. Kot so prej voditelju jugoslovanskih prostovoljcev očitali, da izrablja svoje bojne moči v boju z lastnimi komunisti bodo očitali tudi Čangkajšku.

V nekem cenzuriranem poročilu ameriškega časopisa »Times«, ki je bilo priobčeno v novembru prejšnjega leta v Čungkingu, je rečeno, da uporablja Čangkajšek svoje najboljšie čete v borbi s kitajskimi komunisti, kateri se srti s svoje strani bore proti Japoncem.

Kitajski komunisti so v istem članku prikazani kot režim, ki je manj podkupljiv kot Čangkajškov in kateremu mladi kitajski študentje zelo sledo. »New York Herald Tribune« piše: »V Kitajski raste komunistem pred in za japonskim prodorjem.« Tudi ta list očita Čangkajšku, da je najmanj četrt milijona mož izločil iz borbe proti Japoncem in jih uporabil v borbi proti kitajskim komunistom. V januarju je pričel »News Chronicle« s priobčevanjem cele serije člankov nekoga posebnega dopisnika, ki je bil poslan h kitajskim komunistom. Tam piše, da je 600.000 dobro hranjenih, opremljenih in junosko se borečih komunističnih kitajskih vojakov, podpiranih s 3 milijoni fanatičnih borec in od 90 nadaljnjih, ki stoji tik za hrbtom Japonske, in da lahko mnogo pripomorejo, da zavezniki vojsko čimprej dobe. V tem članku je poudarjeno, da naj zavezniki namesto Čangkajška rajši podpirajo kitajske komuniste z vojnim materialom. Komunistični poglavar Mav Tsetun in njegov glavni poveljnik Chub Te so tam prikazani pretežneje kot njihovi nasprotniki v Čungkingu. S tem je bila prvič označena osebnost kitajskega Tita.

Amerikanci so se v zadnjem času izredno potrudili, da bi pripravili Čangkajška do skupnega dela s komunisti in bi dosegli združitve obeh skupin. Ni manj kot 4 visoke ameriške osebnosti so potovale v tej misli na Kitajsko. Prvi je bil prejšnji podpredsednik in sedanjí trgovinski minister Wallace, ki ga je poslal z osebnim poročilom Čangkajšku Roosevelt. Drugi je bil Donald Nelson, katerega naloga je bila, pregled možnosti zvišanja kitajske vojne

teksaški demokrat. Četrti je končno novi ameriški poslanik v Čungkingu general Patrik A. Hurley.

Kot v Jugoslaviji, tako je tudi na Kitajskem za notranjepolitične razprtije odločilen faktor stališče Sovjetske zveze. Razume se, da podpira Moskva kitajske komuniste. Da ima pa ta podpora materialno veliko vrednost, pa lahko dvomimo. Važnejše je, da Moskva prav tako ne podpira Čangkajška, kakor ni podpirala svojcas Mihajloviča, temveč se proti njemu potom lokalnih komunistov potem pa tudi kar očitno bori. Po pristojnih sklepkih opazovalcev umika Sovjetska zveza namenoma svoje čete z meja Mandžurije, da bi prisilila Japonsko, da stori isto in da prične ofenzivo proti južni Kitajski. Uspeh te akcije je nesporen, kot dejstvo, da skuša s tem v živo zadeti Čungking. Zato ni čudno, da kljub med tem odprti cesti Ledo-Burma, ki dovoljuje močno zalaganje Čangkajška z anglo-ameriškim vojnim materialom, ta material ne prihaja. Izgledi Čangkajška v Washingtonu, Londonu kot tudi v Jalti niso visoko cenjeni. Industrije z ameriško pomočjo. Tretji ameriški poslanec je bil Jožef Mansfield,

H konferenci v San Franciscu

so na predvečer konference v San Franciscu London, Washington in Moskva Stockholm, 26. 4. Angleški časopis »Manchester Guardian« javlja, da bo spričo na predvečer konference v San Franciscu izvedenega brezuspešnega pogajanja zastopnikov Anglije, Združenih držav in Sovjetske zveze, ki so si prizadevali, da bi kako rešili poljski problem, morala Moskva dati nekoliko več odkritosti pri sličnih diplomat. akcijah.

Cvetoča pomlad v Vipavski dolini

Lepa cesta te popelje iz Postojne mimo majhnih vasi, obirnih njiv in pašnikov, mimo senčenih gozdičev, po malih klancih in vijugah do ob vznožju močnega Nanosa ležeče vasiče Radrto. Ta vasica s svojo krasno lego leži obnem od vhoda v enega najlepših delov Primorske — v Vipavsko dolino. Še par minut se pelješ po precej strmih klancih in že si na sedlu, iz katerega se ti odpre prekrasen pogled v dolino. Glavna cesta se polagoma v neštih vijugah spušča v dolino in pride na ravnilo pri prvi večji vasi St. Vidu. Po dolini sami pa se prepletata manjša cesta in potok Močilank ter se vlijeta mimo Lozice in St. Vida dalje po dolini. Ta del doline od Radrta do St. Vida je najbolj in ga na eni strani obdaja močno pobočje Nanosa, na drugi strani pa manj hribovito pogorje.

Od St. Vida naprej pa že vstopiš v pravo dolino, ki se proti Vipavi vedno bolj širi in doseže pri Ajdovščini svojo največjo širino ter se proti Gorici spet polagoma zožuje. Krasni travniki in njive so razprostirajo okoli tebe, pobočja na obeh straneh pa so posejana s široki vinogradi. Vse vasice so zaradi znane »Vipavske burje« stisnjene ob vznožju in na pobočju Nanosa. Kolka in Čavna na eni ter na Planinsko pogorje na drugi strani. Ni lepšega pogleda, kot je ob jasnem sončnem dnevu pogled na te vasice, obdane z vinogradi in na neštete cerkvice, od katerih vsaka varuje svoje vasice, vse pa dajejo blagoslov tej prirodno bogati in lepi dolini.

Vendar pa vojna tudi tej dolini ni prizredila. Toda temu ni kriva svetovna vojna, pač pa vojna, ki so jo zanimali satanski učenci Moskve — komunisti. Veliko gorja so morali prenesti ubogi Vipavci, ogromne so bile žrtve, ki so jih morali dati za t. zv. svobodo, a za pravo svobodo so bili strašno ogoljufani, neštivilna vrsta poštenih fantov in drugih ljudi je morala za to svobodo dati življenja. Ljudje, v začetku zaslepljeni, so začeli izpregledavati in so željno čakali rešitve. Dobri Bog se jih je usmilil in jim postal rešitelj. Domobranci so skupno s srbskimi brati četniki zasedli vsa Vipavsko dolino in pregnali iz nje partizane. Zadnja ofenziva v Trnovskem gozdu pa je temeljito uničila IX. tolovajski korpus, katerega glav-

KULTURNI OBZORNIK

Sočna povest o češkem kmetu

V Slovečeni knjižnici je izšel v dveh zvezkih veliki (str. 324) češki roman znamenitega domačinskega pisatelja J. S. Baara, »Jan Cimbur«. S tem smo dobili enega največjih in najboljših romanov tega vzgojnega katoliškega češkega pisatelja, ki si je pri nas že dobil lepo stavo. Njegova povest o duhovniku »Golobček« v Slovečeni knjižnici si je pridobil mnogo bralcev, prav tako tudi druge njegove povesti, prevedene v slovensko kakor »Križev pot«, »Kavarska kuharica«, »Zadnja pravda«, »Povesti iz pitčije življenja« itd. Je to tipično ljudski pisatelj, nekakšen češki Flaubert, dasi je mnogo prostobednejši, pa tudi raznovrstnejši in zavestno vzgojniji. Ta njegov posrečeni ljudski roman je izšel sedaj nekoliko na dražjeletnišnji svari (1945) ter je spono pripravil, da bo storil dobro delo med našim ljudstvom, zlasti še ker tudi umetniško stoji na visoki stopinji.

Je to izrazito vzgojni roman, češar pisatelj ne krije, temveč zavestno postavi kmetičkega sina Jana Cimburu za idealistični vzor. Zato nas takoj spopetka navdaja s nezavestno, ki je v vsakiem pogledu je pisatelj je pač potreboval takega vzornika da bi ob njem pokazal široko podobo češkega življenja med letoma 1848 in 1900. Po razsežnosti časa se ta »južnočeški idilni« spremenil naravnost v ep južnočeškega kmeta v drugi polovici prejšnjega stoletja, sedaj kaj sta si vstopila bolj v nasprotje je po l. 1848 stara vera in novotarstvo z napredovanjem v gospodarskih stvarih, s politiko pa tudi z razkorjem in vravnem pogledu, ki ga nosi a seboj znaniji progress. Kakor je ustvarila Nemčova svojo nesmrtno idealizirano babico, tako je Baar s to povestjo epično predstavil pred nami del celotnega življenja takega dedka iz prejšnjega stoletja.

Baar je začel opisovati življenje takega kmetičkega kmeta od doslužbene sedemletne vojaštva v vojskah leta 1848. Kot hlapce pride k vzornemu gospodarju Kovand, ki ga vpelje v gospodarstvo in predvsem v poznati konji. Tu se ljudi in kmeta tako nekoliko kot Matičičev fant a Kresinja, je da manj z uporabo novodobnih tehničnih pridobitev, kakor pa s vraščanjem v pravi otoc pravega krščanskega kmeta, ki ve, kako se živi z zemljo in s staro postojnostjo in dobroti. V tem oddelku je mnogo didaktičnega in tendenčnega, v zvezi s tem, pa tudi mnogo pristno pripovednega, zlasti v risanju značajev. Drugi del opisuje njegovo gospodarjenje na domu, kamor se je priženil. Je dober osem svojim trem pastorkom, pa tudi svojim trem otrokom. Ves ta srednji najdaljši del življenja in povesti je samo oskrbnik, kot zasebnik življenja vzornik. Doraščanje pastorkov da pisatelju priliko, da vključi v to podobo italijansko vojsko l. 1859, prusko-avstrijsko l. 1866 in poraz pri Kraljevem gradu, pa tudi bosnansko okupacijo l. 1878. Te strani vojnih opisov pa tudi političnih zbiranj tverji, epični okvir je kmetičko idilo, katero na ta način poveže z zgodovinsko celotnega naroda. Zgodba o konju Belcu pa predstavlja eno najlepših partij vse povesti ter gro kakor

MALI OGLASI

Službe dobe
SNAŽILKO, pridno in vestno, za čiščenje kinematografskih prostrov, sprejemsko v stalno službo. — Kino Union.

Prodamo
LIMONO v čaju dobro sadomešča limonin ekstrakt »Limon« stekleničko prinesite seboj Drogerija Ant. Kane Zidovska ul. 1
BLAGO za krilo, temnomodro, prodam. — Parnova 48, VIII. št. vrata 5 (Beligrad).

Kupimo
NAKUP IN PRODAJA vsakovrstnih predmetov. Trgov. »Orel« Metel trg 3.
NOVA TRGOVINA — »Hrost« kupi ledilne, vintne servise, pribore in razne steklene predmete. Plača takoj. — Štirjarjeva 2.

Vsakanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Razstava slikarja Miklavca
Akad. slikar Ivo Miklavc je razstavil 6 slik-olj v umetniškem salonu A. Kosa v nebotičniškem prehodu. Slike predstavljajo lepe in posrečene motive iz Trnovskega, Krakovega in druge Pravi stratična je ženska konferenca, ko tri stare žene stikajo glave in si pripovedujejo zgodbe lokalne kronike. Druga slika predstavlja Zabjek z okoljem in šentjakobsko cerkvijo, tretja Wolfovo ulico s franciskansko cerkvijo, četrta Jutro v Trnovem, peta motiv iz Krakovega in česta tihožitje: kaktaja v cvetju. Slike bodo razstavljene nekaj tednov.

Lep zgled socialnega razumevanja
Socialni urad mestnega županstva je bil obveščen o bednih razmerah v družini pek-delavca Feferja Lovrenca na Tržaški cesti št. 221. Z odobravitvijo vršila dolžnosti ljubljanskega župana g. Franca Jančigaja so bili štirje nedolotni Feferjevi otroci v starosti od 1. do 8. leta oddani v zavodno oskrbo. Vodstvo Kolinske tovarne se je prosto-voljno obvezalo, da bo za oskrbino teh sirot prispevalo vsak mesec 600 lir in je v ta namen izplačalo dozdaj že 1800 lir. Mestno županstvo izraka dobitnici za plemenito socialno razumevanje najtoplejšo zahvalo.

Med tednom na Vodnikovem trgu
Okrog očaka slovenskih častnikarjev Valentina Vodnika se vsak dan zgodaj zbirajo ljubljanski vrtnarji, ki tam razstavljajo uspehe svoje vrtnarske umetnosti, tako lepo rože v omejenem številu, ker so drage in jih ljudje ne kupujejo, toda v velikem številu razne sadike, ki gredo prav dobro v kup. Na prvem zelenjadnem otoku pa je osredotočen tržni promet za vso zelenjavo in druge dobrine. Ni velike izbire! Kupi kopriv, ki so nadomestek špinada. Ta prijava prav redko na trg in v manjših množinah. Se vedno je mnogo regrata. Vedno je več berivke. Videti je, da se bodo nekateri pridelovalci potrudili trg zalagati z zelenjavo redno in v znatni množini. Dobi se na trgu hren, tu in tam kak peteršiljek, toda korenček je prav redek, saj ga kuhinja toliko na rabijo. Sredi dopoldneva pa že pobeha tržni vrvež, ko se je v normalnih letih začel šele živahno razvijati.

Varčujte z vodo!

Gorenjski domobranci so sredi dela

Škofjelški domobranci so 19. t. m. odšli na pohod v Selško dolino, ker so izvedli, da tam rovarijo prostostni kerzite Gradnikove in Volkove brigade ter nekaj vošč ljudi iz Bohinjsko-jeseniškega ter Lokeškega oddela. Kmalu popoldne so domobranci naleteli na komuniste, ki so imeli namen napasti Selca in so ljudi izpraševali, če so sje v bližini domobranci. Ko so tako oboji udarili skupaj, je bila borba trda, vendar so se proti večeru komunisti umaknili z izgubo 11 ljudi; na nove položaje. Drugi dan so se oboji znova srečali pri Sv. Križu nad Selcami. Ta kraj so domobranci zaradi velike nasprotne premoči aredi marca opustili. Takrat so komunisti naš teden zavzemali kraj, ki ga je

brnilo le nekaj desetlin ljudi. Tokrat so domobranci udarili na Kallše in prepodili komuniste ven. Zanimivo je to, da so tu še malo prej pisali v nadi, da so varni. Nadek na zgornje položaje pri cerkvi je bil trši in je trajal šest ur. Domobranci so končno z zaletom vrgli nad 300 nasprotnikov in postojanko. V času svojega bivanja v okolici so komunisti cerkev pri sv. Križu možno poškodovali in njeno notranjost uničili. Domobranci v zgornjem kotu Poljanske Sore tudi ne spijo. Gorenjevaški in Suhadolski fantje so uredili svoje »letovišče«, kakor je nekdo imenoval to postojanko, kar sredi nekdanjega središča »republike« v žirih samih. Zelo so delavni. 16. in 17. aprila so naredili pohod v Cerkljo. Spetoma so uničili in delno ujeli skupino klatešev se komunistov. Takoj drugi dan so bili zopet na Žetini (Leskovec), kjer so imeli komunisti nekaj izgub, domobranci pa na materialu. — 19. aprila se je v Gorenji vasi zopet začel pouk v domobranski slovenski šoli.

V Cerkljah so dvakrat igrali znano igro »Krvava Spanija« z ogromnim uspehom. Izkop komunističnih žrtev. Postojanka Strazišče je izkopala tri, postojanka Dolso po eno žrtev komunistič. nasilja. Vojaki so jih presliri in blagoslov. zemlje Domobranci in Predosej so izkopali Justina Franca, ki so ga komunisti letos na evetno nedeljo odpeljali in blizu Brda ubili. Cerkljanski domobranci so odkrili pod št. Urško goro tri mučna trupla, ki so jih komunisti ubili v marcu 1944. Domobranci pričajo prelika krih žrtv, da je njihova borba nujna, pravična in sveta. Preko težav k lepemu cilju!

GOSPODARSTVO

Proračun pokrajnanskega gospodarstvega sveta. Predsednik general Rupnik je odobril proračun gospodarstvega sveta za leto 1945 v višini 4.272.294 lir. V kritje proračuna je odobril 25% doklado na osnovno pridobitno z nekaterimi spremembami, ki so v odredbi točno določene. Prav zato je kef Pokrajnanskega gospodarstvega sveta. Daje se bili odrojni tudi članski prispevki za Pokrajnansko zvezo delodajalcev v letu 1945. Vsa te odredbe objavlja Službeni list s dne 25. aprila.

René Bazin: Pravljice za velike in majhne Nabiralnik
Kdo bi mogel popisati prelopi mir, ki je objel onaj župnišče na kmetih župnja je bila majhna, a ljudje dobri in pošteni; stari župnik je bil tam še nad trideset let. Cerkev in župnišče sta bila kraj vasi ob travnikih, ki so se raztezali dol do reke. Iz teh so se dvigali v vročem poletju vsi glasovi zemlje, pomešani z duhom zelišč. Za hišo, ki je bila za starega župnika prevetka, se je vrt zari v travnik in bil ohlajen od prvega in zadnjega sončnega žarka. Proti koncu meseca maja so vabile tam črnošnje, se prej pa grozdilice; teden pred Vnebovstajem nisl mogli iti sto korakov od vrta, ne da bi vdihaval težak duh po zoreh in djanh. Ne mislite pa, da je bil župnik pri Svetem Roku poročen mož; bil je v tiati starost, ko je tek do jedi le še v spominu. Zdal je imel že skljunčen hrbet, brazdat obraz, sive oči — eno pa ni videlo več — debele naočnike in tako trdo uho, da se je moral vedno obrniti v stran, odkoder ga je kdo nagovoril. Ne, vsega se in na svojem vrtu ni povzli on sam. Večjici so mu ga pokradli paglav-

et, drugo so mu pa pojedli pišči: kosi, ki so prav udobno živeli na vrtu celo leto; brinjevke, ljubke popotnice, ki so jim pomagale v tednih velikega izobilja; vrheli in senice in črnozlake, vsiljive in požrečne, ki so se kot kepe ohlale na veje, poletavale, plezale, trkale s kljunčkom na grozdne jagode in na jabolka in v zahvalo vriščale, da je vdarjalo v možgane. Stari župnik Svetega Roka pa je bil tudi do njih prizanehljiv in dober. »Zvalice se vseeno ne poborjalo,« je imel navado reči, »in če bi jih moral grajati zaradi tega, kak bi moral leše grajati nekatere moje župljane! Zadolgožil se je le s tem, da je plaskal z rokama, ko je stopil na vrt, da bi tako ne bil priča preveč prezrni tatvini. Pri tem so pišči vzeletli, kakor da bi jih prepodil vihar, in s njimi so se zamajale vse svetilice in vse rastline zelene: bele, rumene in pisane. Nastal je potem mir, vsaj za nekaj minut. Ampak kakšne minute! Poml. alite: v vasi ni bilo tovarne, ne stavov, ne kakšnega tolkača; samo hrup ljudi, konj, goved, raztresenih po poljih, se je družil ves dan z vrtilji, ki so vstajali iz zemlje. Milni so bili še nepoznani, cest je bilo le malo, telefonce so po hile zelo daleč. Dasj je le malo

čas trajala sramotljivost teh vrtnih fatov, bi dobri župnik kmalu sadromal nad svojim brinjevjem. Pa je bil k aredi spet napad tu. Vrhovec je dal zgled. Imel je majhno gručo za seboj in čela jata se je spet vrnila na delo. Lahko bi se cel stari župnik gori in doli, zapel in spet odprl knjigo in mrmral: »Se jagode mi ne puste to leto! ampak noben pišč bi ne pustil svojega pišca. Pišči so vedeli, da ne pride do dejanj oni, ki samo mrmra in so vsako pomlad še v večjem številu stavili gnezda ravno v bližini župnišča. Dobri prostori so bili kmalu zasedeni in iz luknj na drevesih in zidovih, izza rogovilastih vej, izza travov na strehi, je kukač črn kljun, ki je bil oster kot ost meča. Nekega leta so al že vsi pišči spletili gnezda, le uboga sinica je bila v veliki sardregi; pa je zagledala nako oglate odprtno z majhno stroščico, ki je bila izdobljena v sidu na desni strani glavnih vrat. Smuknila je notri in spet vsaj zadovoljna vzeletav ven. Kmalu pa se je spet vrnila z raznim bilkami in si postavila tam notri gorke gnezdec ter ga obložila s perjem, žimo, vlakni in mahom.

Posledice zgodnje slane

Posledice ponedeljkeve in tovrste jutranje hude slane so želo sedaj prav vidne in občutne. Nekateri obdelovalci vojnih njiv in vrtov so letos že prav zgodaj hoteli s saditvijo zgodnjega krompirja. Ta je na mnogih njivah že kaj dobro pograhl iz zemlje. Zadnja slana pa mu je popolnoma posmodila vse listje. Krompir pa se po slani še opomore. Staro pravilo pa je, da je treba krompir saditi čelo po Sv. Juriju, nato dobro uspeva in obilno obroditi. Hišne trte, ki so že močno odganjale, so tudi zelo trpele po slani, ki je pokončala vse nežne liste. Močno je slana škodila ponekod cvetočim jablanam in hruškam, kakor tudi olivam.

Kukavica se že oglaš

Bukovi in gabrovi gozdovi na Golovcu so v bujnem zelenju. In začela se je letos prav za vs. Jurija, ki je prihajal v deželo v polnem zelenju in cvetju, oglašati kukavica. Prenekatero ljubljanko, ki so se te dni mudile po golovških gozdovih, so postale in začele šteti, kolikokrat se jim je kukavica oglašila, koliko let jim je nastela in pogledale so tudi v svoje ročne torbice, koliko imajo denarja pri sebi. To so storili tudi mnogi moški.

Natečaj

Kulturni odsek Informacijskega oddelka Pokrajnske uprave razpisuje natečaj za izvršitev umetniških slik iz polpretekle slovenske zgodovine in iz slovenskih protikomunističnih bojev ter portretov znanih padlih protikomunističnih borcev ter domobranskih junakov (Slovenska vsa med vojno, osamelje kmetije, begunci, portreti Belančica, Kremžarja, Permeta, Capudra, Meničanina, Furlana itd.). Slike so lahko izvršene v poljubni tehniki in izdelavi. Posebna komisija bo izbrala in ocenila poslane dela, ki jih bo Informacijski oddelk odkupil in jih dal tudi razmnožiti. Najboljše tri podohe bodo razen odkupa še posebej nagrajeni: prva nagrada 12.000 lir, druga nagrada 10.000 lir, tretja nagrada 8.000 lir. Izvršena dela naj se oddajo do 15. junija 1945 Kulturnemu oddelku Informacijskega oddelka Pokrajnske uprave, Bleiweisova cesta 13/III. Tam se dobiše tudi natančnejši navetli.

Železniška nesreča na Brezovici

je zahtevala 7 mrtvih in 8 hudo ranjenih. Reševalna dela so bila takoj uvedena.

Nihče ne ve, kaj je prizaneseno tistemu, kdor mlad umrje. (Sigrid Undset.)

KOLENDAR:
Petek, 27. maja: travna: Hosana Kotorska, devica; Peter Kanliž, spoznavalec in cerkveni učebnik
Lunina sprememba: 8:45 ob 11.33.
Sobota, 28. maja: travna: Pavel od Križa, spoznavalec in ustanovitelj reda; Vital, mučenec; Valerija, mučenica.
LEKARNIŠKA SLUŽBA:
Nočno službo imajo lekarnarje: mr. Leustek, Reeljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, VIš, Tržaška cesta.
ZATEMNITEV od 20.55 do 23.55

Drabne novice

Majnljka duhovna obnova za akademsko izobražena žane bo v nedeljo 29. aprila popoldne ob šteti uri in naslednje jutro ob pol sedmih v ursulinski cerkvi.
Kmetovalci in lastniki zemljišč z začetnimi škrami K, M, V, Z, 2 in T naj pridejo po propustnice, ki so bile nanovo odobrene, v petek 27. t. m. popoldne med 2 lu 5. uro ali v nedeljo 29. t. m. dopoldne med 7 in 10. uro v mestni gospodarski urad v Beethovnovi ulici št. 7, soba št. 15, nadst. II. Ob istem času naj pridejo po propustnice tudi vsi najemniki ter vsi zamudniki, ki propustnic za svoje uslužbence še niso vzeli.
Danes ob 13. je v mali filharmonijski dvorani javna produkcija golovčevce Matične žole. Izvajajo se izključno dela Mirce Sannincove. Nastopijo golovčeni prof. Hrašovec, predstojnik in dirigent, pripravljeno učenje strojepljalč Učeno ure dogovorjeno jutraj, pozno popoldna ali zvečer po želji. Novi tečajji 30. aprila, 1. in 2. maja. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15.
Pölvöve posovalnice v Ljubljani. Od 24. aprila 1945 dalje so vse Pölvöve posovalnice »Pioniridne« razen posovalnice na Poljanjski cesti 21, v vseh okrajih Ljubljane zaprte. Za vse mesto Ljubljana je torej odslaj pristojna pionirska posovalnica na Poljanjski cesti 21 »Pravšnja, prošnje, itd. Je treba torej nevoliti na Pioniridnestelate na Poljanjski cesti 21, kjer se te prošnje lid, rešujejo oziroma posljejo v nadaljnje poslovanje. Prošnje in vloge na druge službene urade ali na delovni štab Höcker so brezpredmetne in ne bodo upoševane.
ZAHVALE. Za oskodbence po bombnih napadih je daroval g. Rupnik Valentin in družina 200 lir nameste cvetja na grob bratu (in. delegatu Rupnik Ivanu. — Za idrijo je daroval g. Čuk Karel, Brusnice 300 lir. — Za Socialno pomoč je darovala ga. Rutar Milena, Sv. Petra cesta 47, 1000 lir. — Slovesnemu idečemu križu je daroval g. Viljem Nemec, ravnatelj pivovarne »Union« in počastitev spomina pok. Franca Jegliča, ravna telja (vrške »Zmaj«) znesek 500 lir, dalje rodbina g. Zorita Rudolfa, trgovca v Ljubljani, mesto cvetja na grob blagopokojne zospe Mare Rakovec, posestnice v Kranju, znesek 200 lir. Mesto cvetja na grob blagopokojnega v Trzin umrlega duhovnega svetnika Msgr. dr. Grillija Jozeta so darovali mladeniči 1000 lir. Podpornemu skladu za slepo mladino, istemu skladu sta darovala neimemovalni gospod in gospa 500 lir mesto cvetja na grob blagopokoj. go. Tine Gregorka; g. Cvrtz Stanko 200 lir nameste cvetja na grob pok. g. Zagore Franca. — Društvo slepih v Ljubljani je darovalo mučenštvo predstavitelja in personalnega oddeska mestnega županstva 250 lir nameste cvetja na grob pokojne gđ. Mare Slapšakove. — Ga. Zaman Milena iz Apihove ulice je darovala namesto venca na grob gđ. Mare Slapšakove 200 lir. Vnučnejši konferenci v Spodnji Si. — Vodopernemu društvu za gluhonemne mlad. je daroval ravatelj gluhonemne Dermalj Mirko nameste cvetja na krestno pok. Kokača Fr. iz Grosuplja 300 lir, Kalčič Marija v povabilstvu spomina male Kukiće Vesnarjeve 200 lir in Cvrtz Stanko na grob pok. Zagore Franca 300 lir. — Nameste venca na grob g. patra Jelenc Marjole je podaril dr. Venerič M. 200 lir, nameste cvetja v Spodnji Šiški 300 lir za farno reveže. — Vsem darovalcem iskren Bog plačaj!

DRŽAVNI GLEDALIŠCI

Dramsko gledališče
Petek, 27. aprila ob 17: St. Majcen: Matere. Premiera. Red Premiera.
Sobota, 28. aprila ob 17: F. Grillparzer: Ljubezni in morja volvi. Red D.
Nedelja, 29. aprila ob 17: S. Laferrière — B. Regovici: Götta Berlin. Irven. Cene od 40 lir navzdol.
Operno gledališče
Petek, 27. aprila: Zaprt.
Sobota, 28. aprila ob 17: E. Wagner: Tannhäuser. Red Sobota. Gostovanje dr. Poljarske in Betetta Julia.
Nedelja, 29. aprila ob 17: Weber: Carostirelec. Opera. Irven.

Radio Ljubljana

Dnevni spored za 27. april:
7. Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji koncert, vmes 7.30 Poročila v slovensščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Napovedi sporoda, nato opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini, o položaju in v slovensščini — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Od dveh do treh — Sare meh — 15 Nemški spored — 16 Radijski orkester — 17 Poročila v nemščini in slovensščini — 17.15 Glasbena medigra — 17.30 Kmetički trio — 18 Zabatna glasba — 18.45 Is našega peopolstva — 19 Komorni zbor — 19.30 Poročila v slovensščini — 19.45 Prenebr. bran. Glasna mirna dr. Gibbela iz todika »Das Reich« — 20 Poročila v nemščini — 20.15 »Sronja« — zvočna igra — 21.45 Glasbena medigra — 22 Poročila v nemščini in napovedi sporoda — 22.15 Malo igranja, malo plesanja — 23 Glasba pred polnočjo.

P R E K L E

Prispela je večja partija filozofskih prekel. — Interesanti naj se zgledajo v skladišču Glavne kmetijske blagovne zadrage, Maistrova ulica 10.

Naročite se na Slovenečno knjižnico!

ZAHVALA. Vsem, ki ste spremlili našo ljubljeno bčrko, sestro
SLAVICO PALJAVEC
Na njeni zadnji poti, izrekamo iskreno zahvalo. Posebna zahvala g. dr. Prodnan za njegovo požrtvovalnost. — Sv. maša zadušnica se bo brala 30. aprila ob 7 v cerkvi sv. Franška v Šiški. Ljubljana, 26. IV. 1945. Zaljubljeni ostali.

Franceta Jegliča

ter ga spremlila na njegovi preranji poslednji poti, mu poklonili kramo cvetje, darovali v dobre namepe, nas tolažili, izrekamo najprirednejše zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo g. prim. dr. Lj. Merčunu, ki se je nesebično zavzel za blagoga pokojnika, g. zdravnikom Šlajmerjerega doma ter uradniku in delavstvu tovarne »Zmaj« za udanost in poselje, spremstvo. Zaljubljeni žena s sorodstvom.

SLUŽBE DOBE
SNAŽILKO, pridno in vestno, za čiščenje kinematografskih prostrov, sprejemsko v stalno službo. — Kino Union.

Prodamo
LIMONO v čaju dobro sadomešča limonin ekstrakt »Limon« stekleničko prinesite seboj Drogerija Ant. Kane Zidovska ul. 1
BLAGO za krilo, temnomodro, prodam. — Parnova 48, VIII. št. vrata 5 (Beligrad).

Kupimo
NAKUP IN PRODAJA vsakovrstnih predmetov. Trgov. »Orel« Metel trg 3.
NOVA TRGOVINA — »Hrost« kupi ledilne, vintne servise, pribore in razne steklene predmete. Plača takoj. — Štirjarjeva 2.

PARCELO prodam. — m² 430 lir. Ponudbe na upravo »S.L.« pod »Samo direktini kuce« št. 3018.

Poizvedbe
V ZAKLONISCU pri Mest. domu je zgubila gospodična 25. I. m. kromano zapost. damsko uro. Pošten najditelj je naprošen, da jo odda proti nagradi v upravi »Slovenec«.

Zamenjamo
Moške CEVLJE, dobre, št. 42, zamenjam za protivrednost. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2997.

OTROSKI VOZICEK — globok, zamenjam za športnega ali predam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3005.

PRAŠIČKI ZA REJO
Glavna kmetijska blagovna zadruga bo razdeljevala prašičke za rejo vsem naročnikom jutri, to je v soboto, dne 28. aprila ob treh popoldne na dvorišču »Pri levu, Gosposvetska cesta. — Nova naročila se sprejemajo le še najkasneje danes v petek do šestih popoldan.

Kinematografi
KINO MATICA - »Zena molih sanj« - Predstave ob 15, 17 in 19. Tel. 22-41
KINO UNION - »Sinček na počitnicah« - Hans Moser. - Predstave ob 17 in 19. Tel. 22-21
KINO SLOGO - »Vrni se!« - Predstave ob 17, 19.

Izšla je peta, majska številka »RASTI«
Vsebinska je zelo pestra in jo poživljajo živahne in zelo posrečene slike, posebno v otroškem kodku. — Za novo četrtilje smo morali na veliko zavihiti na 30 lir. Pet lir povikla ni večkratno, zato pa bomo skušali, da bo vsaka številka res zanimiva, da bo lahko pravo, versko dražnjako berilo.

P R E K L E
Prispela je večja partija filozofskih prekel. — Interesanti naj se zgledajo v skladišču Glavne kmetijske blagovne zadrage, Maistrova ulica 10.

Naročite se na Slovenečno knjižnico!
ZAHVALA. Vsem, ki ste spremlili našo ljubljeno bčrko, sestro
SLAVICO PALJAVEC
Na njeni zadnji poti, izrekamo iskreno zahvalo. Posebna zahvala g. dr. Prodnan za njegovo požrtvovalnost. — Sv. maša zadušnica se bo brala 30. aprila ob 7 v cerkvi sv. Franška v Šiški. Ljubljana, 26. IV. 1945. Zaljubljeni ostali.

Franceta Jegliča
ter ga spremlila na njegovi preranji poslednji poti, mu poklonili kramo cvetje, darovali v dobre namepe, nas tolažili, izrekamo najprirednejše zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo g. prim. dr. Lj. Merčunu, ki se je nesebično zavzel za blagoga pokojnika, g. zdravnikom Šlajmerjerega doma ter uradniku in delavstvu tovarne »Zmaj« za udanost in poselje, spremstvo. Zaljubljeni žena s sorodstvom.

KOLENDAR:
Petek, 27. maja: travna: Hosana Kotorska, devica; Peter Kanliž, spoznavalec in cerkveni učebnik
Lunina sprememba: 8:45 ob 11.33.
Sobota, 28. maja: travna: Pavel od Križa, spoznavalec in ustanovitelj reda; Vital, mučenec; Valerija, mučenica.
LEKARNIŠKA SLUŽBA:
Nočno službo imajo lekarnarje: mr. Leustek, Reeljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, VIš, Tržaška cesta.
ZATEMNITEV od 20.55 do 23.55

Drabne novice
Majnljka duhovna obnova za akademsko izobražena žane bo v nedeljo 29. aprila popoldne ob šteti uri in naslednje jutro ob pol sedmih v ursulinski cerkvi.
Kmetovalci in lastniki zemljišč z začetnimi škrami K, M, V, Z, 2 in T naj pridejo po propustnice, ki so bile nanovo odobrene, v petek 27. t. m. popoldne med 2 lu 5. uro ali v nedeljo 29. t. m. dopoldne med 7 in 10. uro v mestni gospodarski urad v Beethovnovi ulici št. 7, soba št. 15, nadst. II. Ob istem času naj pridejo po propustnice tudi vsi najemniki ter vsi zamudniki, ki propustnic za svoje uslužbence še niso vzeli.
Danes ob 13. je v mali filharmonijski dvorani javna produkcija golovčevce Matične žole. Izvajajo se izključno dela Mirce Sannincove. Nastopijo golovčeni prof. Hrašovec, predstojnik in dirigent, pripravljeno učenje strojepljalč Učeno ure dogovorjeno jutraj, pozno popoldna ali zvečer po želji. Novi tečajji 30. aprila, 1. in 2. maja. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15.
Pölvöve posovalnice v Ljubljani. Od 24. aprila 1945 dalje so vse Pölvöve posovalnice »Pioniridne« razen posovalnice na Poljanjski cesti 21, v vseh okrajih Ljubljane zaprte. Za vse mesto Ljubljana je torej odslaj pristojna pionirska posovalnica na Poljanjski cesti 21 »Pravšnja, prošnje, itd. Je treba torej nevoliti na Pioniridnestelate na Poljanjski cesti 21, kjer se te prošnje lid, rešujejo oziroma posljejo v nadaljnje poslovanje. Prošnje in vloge na druge službene urade ali na delovni štab Höcker so brezpredmetne in ne bodo upoševane.
ZAHVALE. Za oskodbence po bombnih napadih je daroval g. Rupnik Valentin in družina 200 lir nameste cvetja na grob bratu (in. delegatu Rupnik Ivanu. — Za idrijo je daroval g. Čuk Karel, Brusnice 300 lir. — Za Socialno pomoč je darovala ga. Rutar Milena, Sv. Petra cesta 47, 1000 lir. — Slovesnemu idečemu križu je daroval g. Viljem Nemec, ravnatelj pivovarne »Union« in počastitev spomina pok. Franca Jegliča, ravna telja (vrške »Zmaj«) znesek 500 lir, dalje rodbina g. Zorita Rudolfa, trgovca v Ljubljani, mesto cvetja na grob blagopokojne zospe Mare Rakovec, posestnice v Kranju, znesek 200 lir. Mesto cvetja na grob blagopokojnega v Trzin umrlega duhovnega svetnika Msgr. dr. Grillija Jozeta so dar